

1 Jakie wyróżnia się rodzaje środków?

W Rumunii występują następujące rodzaje środków służących zabezpieczeniu interesu prawnego: zajęcie (*sechestrul asigurator*), złożenie do depozytu sądowego (*sechestrul judiciar*) oraz zajęcie wierzytelności dłużnika znajdujących się u osoby trzeciej (*poprirea asiguratorie*). Środki służące zabezpieczeniu interesu prawnego są to nakazy wydawane na podstawie prawa procesowego mające na celu zabezpieczenie składników majątku dłużnika, aby uniemożliwić stronie przeciwnej zniszczenie, rozrzucenie lub uszczuplenie tego majątku.

Zajęcie polega na zabezpieczeniu możliwych do zidentyfikowania składników majątku należących do dłużnika w celu ich upłynnienia po uzyskaniu przez wierzyciela tytułu wykonawczego. W kodeksie postępowania cywilnego przewidziano szereg przepisów szczególnych dotyczących postępowania egzekucyjnego, w toku którego dokonuje się zajęcia cywilnych statków morskich.

Złożenie do depozytu sądowego polega na zabezpieczeniu składników majątku poprzez powierzenie ich zarządcy sądowemu.

Złożenie do depozytu sądowego może zostać zarządzone w postępowaniu wszczętym w związku z majątkiem lub innym głównym prawem rzeczowym, prawem własności do składników majątku lub prawem do korzystania ze wspólnego majątku lub zarządzania wspólnym majątkiem, jeżeli dany sąd jest właściwy do zatwierdzenia złożenia danego składnika majątku do depozytu sądowego.

Zajęcie wierzytelności dłużnika znajdujących się u osoby trzeciej może zostać zastosowane w odniesieniu do środków pieniężnych, papierów wartościowych lub innych możliwych do zidentyfikowania i przeniesienia dóbr niematerialnych należnych dłużnikowi od osoby trzeciej.

Zajęcie komornicze (poprirea executorie) to rodzaj pośredniego środka egzekucyjnego, na podstawie którego odzyskuje się środki pieniężne, papiery wartościowe lub inne możliwe do zidentyfikowania i przeniesienia dobra niematerialne.

Niektóre wyroki sądów pierwszej instancji są *wykonywane tymczasowo z mocy prawa* – dzieje się tak, gdy wyrok dotyczy wykonywania władzy rodzicielskiej, prawa do osobistych kontaktów z małoletnim oraz miejsca zamieszkania małoletniego; wynagrodzenia i zasiłku dla bezrobotnych; odszkodowania z tytułu wypadku w miejscu pracy; rent i świadczeń alimentacyjnych; zasiłków na dzieci i emerytur; odszkodowania z tytułu śmierci, uszkodzenia ciała lub uszczerbku na zdrowiu; przeprowadzenia pilnych napraw; opieczętowania, zdjęcia pieczęci lub przeprowadzenia spisu inwentarza; roszczeń z tytułu posiadania, a także w przypadku wyroków wydanych w rezultacie uznania powództwa przez pozwanego itp. Wyroki w wymienionych powyżej sprawach są wykonywane tymczasowo.

Sąd może również zarządzić tymczasowe wykonanie wyroków w sprawach majątkowych.

Jeżeli chodzi o przeprowadzenie dowodów, każda osoba mająca interes w pilnym przesłuchaniu świadka, wydaniu opinii biegłego lub zbadaniu stanu określonych składników majątku lub w uznaniu twierdzenia, faktu lub prawa, będzie uprawniona do wystąpienia o przeprowadzenie takich dowodów zarówno przed postępowaniem, jak i w jego toku.

2 Jakie są warunki orzeczenia takich środków?

2.1 Postępowanie

Jeżeli chodzi o zajęcie i zajęcie wierzytelności dłużnika znajdujących się u osoby trzeciej, konieczne jest wydanie postanowienia zatwierdzającego zajęcie możliwych do zidentyfikowania składników majątku lub środków pieniężnych dłużnika. Postanowienia może wydawać wyłącznie właściwy rzeczowo sąd pierwszej instancji (złożenie do depozytu sądowego, zajęcie wierzytelności dłużnika znajdujących się u osoby trzeciej), sąd pierwszej instancji rozpoznający daną sprawę lub sąd właściwy dla miejsca, na którym znajduje się dany składnik majątku (złożenie do depozytu sądowego). W przypadku tego postępowania szczególnego nie istnieje przymus adwokacki. Wyroki dotyczące zajęcia i zajęcia wierzytelności dłużnika znajdujących się u osoby trzeciej wykonuje komornik. Zarządca sądowy może sporządzać wszelkie dokumenty dotyczące zabezpieczenia majątku i sprawowania nim zarządu, pobierać wszelkie opłaty i kwoty należne oraz spłacać zadłużenie bieżące oraz długi wskazane w tytule wykonawczym. Możliwe do przewidzenia są wyłącznie koszty opłat sądowych, które zgodnie z art. 11 ust. 1 lit. b) nadzwyczajnego dekretu rządowego nr 80 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie opłat sądowych wynoszą 100 RON w przypadku roszczeń dotyczących środków służących zabezpieczeniu interesu prawnego oraz 1 000 RON w przypadku roszczeń dotyczących zajęcia statków morskich i powietrznych. Wierzyciel może zostać zobowiązany do złożenia kaucji zabezpieczającej w wysokości określonej przez sąd. Jeżeli wierzyciel nie sformułował swojego roszczenia na piśmie, zgodnie z prawem wysokość kaucji zabezpieczającej odpowiada połowie wartości przedmiotu sporu.

Zajęcia komorniczego dokonuje na wniosek wierzyciela komornik, którego kancelaria znajduje się na obszarze właściwości sądu apelacyjnego, na którym dłużnik lub osoba trzecia, których majątek podlega zajęciu, mają swoje miejsce zamieszkania lub – w przypadku rachunków bankowych – komornik właściwy dla miejsca zamieszkania / siedziby statutowej dłużnika lub komornik właściwy dla miejsca, w którym znajduje się siedziba główna / oddział instytucji kredytowej.

Jeżeli chodzi o tymczasowe wykonanie, strona może wnieść wniosek pisemnie lub ustnie przed zamknięciem rozprawy. Sąd może dopuścić tymczasowe wykonanie nakazu zabezpieczającego majątek, ilekroć uzna, że istnieją oczywiste przesłanki prawne uzasadniające zastosowanie tego środka lub że dłużnik jest niewypłacalny, a niezapewnienie natychmiastowego wykonania nakazu wyrządzi oczywistą szkodę wierzycielowi. W takich przypadkach sąd może zobowiązać wierzyciela do wniesienia kaucji zabezpieczającej.

Jeżeli chodzi o przeprowadzenie dowodów, wniosek w tym zakresie należy skierować przed wszczęciem postępowania do sądu rejonowego właściwego dla miejsca zamieszkania świadka lub dla miejsca, w którym znajduje się dowód, natomiast w toku postępowania – do sądu rozpoznającego daną sprawę w pierwszej instancji. We wniosku strona przedstawia dowody i fakty, których będzie chciała dowieść, a także przesłanki uzasadniające konieczność przeprowadzenia takich dowodów lub zgodę strony przeciwnej.

2.2 Najważniejsze warunki

W przypadku zajęcia i zajęcia wierzytelności dłużnika znajdujących się u osoby trzeciej, sprawa musi być w toku. Jeżeli chodzi o złożenie do depozytu sądowego, nakaz może zostać wydany, nawet jeśli sprawa nie zawiśła w sądzie. Wierzyciel, który nie dysponuje tytułem wykonawczym, może wystąpić o zajęcie lub zajęcie wierzytelności dłużnika znajdujących się u osoby trzeciej, jeżeli wykaże, że wniósł do sądu pozew.

W pilnych przypadkach dopuszcza się możliwość wniesienia wniosku o zajęcie statku nawet przed wytoczeniem powództwa co do istoty sprawy.

Sąd może uwzględnić wniosek o złożenie do depozytu sądowego lub zajęcie wierzytelności dłużnika znajdujących się u osoby trzeciej, jeżeli zastosowanie tego środka jest konieczne do zabezpieczenia danego prawa, a sprawa dotycząca prawa własności lub innego głównego prawa rzeczowego, posiadania składnika majątku, dysponowania lub zarządzania majątkiem wspólnym jest w toku.

Złożenie do depozytu sądowego może zostać zatwierdzone nawet w przypadku niewytoczenia postępowania co do istoty sprawy dotyczącego składnika majątku wskazanego przez dłużnika jako zabezpieczenie; zajęcia składnika majątku, co do którego zainteresowana strona ma uzasadnione powody, by przypuszczać, że jego właściciel może go ukryć, zniszczyć lub zmodyfikować, oraz ruchomości składających się na zabezpieczenie ustanowione na rzecz wierzyciela, jeżeli wierzyciel wystąpi o stwierdzenie niewypłacalności dłużnika lub jeżeli ma podstawy, by przypuszczać, że dłużnik będzie unikał egzekucji, lub jeżeli zachodzi obawa ukrycia lub uszczuplenia majątku.

W pilnych przypadkach sąd wydaje postanowienie w sprawie wniosku o dokonanie zajęcia / zajęcia wierzytelności dłużnika znajdujących się u osoby trzeciej na posiedzeniu niejawnym, bez wzywania stron; w takiej sytuacji nadaje takiemu postanowieniu klauzulę wykonalności, wyznaczając – w stosownych przypadkach – kwotę kaucji i termin jej złożenia. Wniosek o złożenie do depozytu sądowego traktuje się jako sprawę pilną i wzywa się strony do stawienia się przed sądem. W przypadku uwzględnienia wniosku sąd może zobowiązać wnioskodawcę do złożenia kaucji zabezpieczającej oraz – w przypadku nieruchomości – wpisać się je do księgi wieczystej.

Nie ma wymogów odnoszących się do pilnego charakteru wniosku, ale wierzyciel ma możliwość wykazania, że postanowienie nie zostanie wykonane z uwagi na fakt, że dłużnik ukryje lub zniszczy dany składnik majątku w przypadku zajęcia lub zajęcia wierzytelności dłużnika znajdujących się u osoby trzeciej, nawet jeżeli roszczenie nie będzie wymagalne.

Zajęcia komorniczego dokonuje się bez wzywania stron do stawiennictwa przed sądem, na podstawie klauzuli wykonalności, w drodze nakazu wskazującego również tytuł egzekucyjny, który doręcza się odpowiedniej osobie trzeciej wraz z klauzulą wykonalności. O wydaniu nakazu sądowego powiadamia się również dłużnika. W nakazie zajęcia sąd informuje osobę trzecią, wobec której dokonuje się zajęcia, że nie może ona wypłacać dłużnikowi środków pieniężnych ani przekazywać mu ruchomości w celu zaspokojenia obecnych lub przyszłych wierzytelności, ponieważ wspomniane środki pieniężne i ruchomości podlegają zajęciu w zakresie, w jakim jest to konieczne do zaspokojenia świadczenia.

Jeżeli chodzi o przeprowadzenie dowodów, obowiązujący wymóg w tym zakresie stanowi, że **musi istnieć ryzyko, że dowody mogą zniknąć lub że pojawią się trudności w ich przeprowadzeniu w przyszłości. Jeżeli strona przeciwna wyrazi na to zgodę, wniosek można złożyć nawet w przypadku, gdy sprawa nie jest pilna. Sąd wezwie strony do stawienia się przed sądem i doręczy odpis wniosku stronie przeciwnej. Sąd rozpozna wniosek na posiedzeniu niejawnym, wydając stosowne postanowienie. W przypadku ryzyka zwłoki sąd może uwzględnić wniosek bez wzywania stron.**

3 Przedmiot i charakter takich środków

3.1 Jakie składniki majątku mogą podlegać takim środkom?

Przedmiotem zajęcia wierzytelności dłużnika znajdujących się u osoby trzeciej mogą być środki zgromadzone na rachunkach bankowych, dobra niematerialne, papiery wartościowe itp.

Przedmiotem zajęcia mogą być ruchome rzeczy materialne, zarejestrowane środki transportu, nieruchomości itp.

Przedmiotem złożenia do depozytu sądowego mogą być nieruchomości, ruchomości itp.

Przedmiotem zajęcia komorniczego mogą być środki pieniężne, papiery wartościowe lub inne dobra niematerialne.

3.2 Jakie skutki mają te środki?

Jeżeli chodzi o zajęcie i zajęcie wierzytelności dłużnika znajdujących się u osoby trzeciej, do upłynnienia majątku podlegającego zajęciu można dokonać jedynie po uzyskaniu przez wierzyciela tytułu wykonawczego.

Nakaz zajęcia statków morskich jest wykonywany w drodze zatrzymania statku morskiego przez kapitanat portu, w którym statek jest zacumowany. W takim przypadku kapitanat portu nie wyda wymaganych dokumentów przewozowych ani nie udzieli zgody na opuszczenie przez statek portu lub przystani.

Nałożenie grzywny uznaje się za dopuszczalne wyłącznie w przypadku, gdy wnioskodawca uzyska w złej wierze środek służący zabezpieczeniu interesu prawnego ze szkodą dla pozwanego. Pozwany/dłużnik może podlegać karze zgodnie z prawem karnym za niestosowanie się do treści wyroków sądu.

Jeżeli dłużnik złoży kaucję w odpowiedniej wysokości, sąd może uchylić nakaz dokonania zajęcia na wniosek dłużnika. W sprawach pilnych sąd rozpoznaje wniosek o upadek zabezpieczenia na posiedzeniu niejawnym, na które wzywa strony z krótkim wyprzedzeniem przed wydaniem postanowienia.

Podobnie, jeżeli wniosek, na podstawie którego zastosowano środek służący zabezpieczeniu interesu prawnego zostanie oddalony, cofnięty lub stanie się bezprzedmiotowy w następstwie prawomocnego orzeczenia lub jeżeli osoba, która wniosła ten wniosek, zaniecha dochodzenia roszczenia, dłużnik może zwrócić się do sądu, który wydał nakaz, o upadek zabezpieczenia. Sąd wydaje prawomocne postanowienie w sprawie wniosku bez wzywania stron.

Jeżeli chodzi o zajęcie komornicze, wszystkie środki pieniężne i składniki majątku zostają zajęte od dnia doręczenia nakazu zajęcia osobie trzeciej, wobec której dokonuje się zajęcia. Od momentu zajęcia majątku do chwili pełnej spłaty kwoty zobowiązań wskazanej w tytule wykonawczym, osoba trzecia, wobec której dokonano zajęcia, nie może realizować żadnych płatności ani podejmować żadnych działań, które mogłyby się przyczynić do obniżenia wartości majątku podlegającego zajęciu. Jeżeli wierzytelność podlegająca zajęciu jest zabezpieczona hipoteką lub innym zabezpieczeniem rzeczowym, wierzyciel dokonujący zajęcia jest uprawniony do zgłoszenia wniosku o wpisanie zajęcia do księgi wieczystej lub do innych rejestrów publicznych.

3.3 Jak długo obowiązują takie środki?

Jeżeli chodzi o zajęcie i zajęcie wierzytelności dłużnika znajdujących się u osoby trzeciej, sąd może w postanowieniu wyznaczyć terminy, które nie obejmują okresu obowiązywania nakazu wydanego przez sąd (na przykład termin na złożenie przez wierzyciela kaucji zabezpieczającej pod groźbą upadku zabezpieczenia).

Środki są ważne do momentu wydania orzeczenia w sprawie wniosku o upadek zabezpieczenia, jeżeli taki wniosek zostanie oddalony, stanie się bezprzedmiotowy lub cofnięty, lub – w przypadku uwzględnienia wniosku – do momentu wykonania orzeczenia lub złożenia stosownej kaucji przez dłużnika. W przypadku zaskarżenia wniosku sąd zawsze wzywa strony do sądu.

Jeżeli chodzi o zajęcie komornicze, wszystkie środki pieniężne i składniki majątku zostają zajęte od dnia doręczenia nakazu zajęcia osobie trzeciej, wobec której dokonuje się zajęcia. Od momentu zajęcia składników majątku do momentu pełnej spłaty kwoty zobowiązań wskazanej w tytule wykonawczym, uwzględniając okres zawieszenia egzekucji przez zajęcie, osoba trzecia, wobec której dokonano zajęcia, nie może realizować żadnych płatności ani podejmować jakichkolwiek działań, które mogłyby się przyczynić do obniżenia wartości zajętego majątku, chyba że obowiązujące przepisy stanowią inaczej. Osoba trzecia, wobec której dokonuje się zajęcia, musi wnieść odpowiednią kwotę pieniężną lub zamrozić zajęte dobra niematerialne w terminie pięciu dni od dnia powiadomienia o zajęciu lub od terminu wymagalności przyszłych wierzytelności. Komornik wypłaci lub przekaże wniesioną kwotę pieniężną. Jeżeli osoba trzecia, wobec której dokonuje się zajęcia, nie wywiąże się ze swoich obowiązków, wierzyciel, który wystąpił o dokonanie zajęcia, dłużnik lub komornik mogą powiadomić o tym fakcie sąd właściwy dla postępowania egzekucyjnego w celu zatwierdzenia zajęcia. Jeżeli przedstawione dowody wskazują, że osoba trzecia, wobec której dokonuje się zajęcia, jest winna dłużnikowi środki pieniężne, sąd wyda postanowienie zatwierdzające zajęcie, zobowiązując tym samym osobę trzecią, wobec której dokonuje się zajęcia, do wypłacenia wierzycielowi sum należnych dłużnikowi; w przeciwnym wypadku sąd uchyli zajęcie. Jeżeli przedmiotem zajęcia są dobra niematerialne, które w dniu dokonania zajęcia znajdowały się w posiadaniu osoby trzeciej, wobec której dokonuje się zajęcia, sąd podejmie decyzję o ich sprzedaży.

Jeżeli chodzi o przeprowadzenie dowodów, sąd zbada przedstawione dowody na rozprawie pod kątem ich dopuszczalności i znaczenia dla sprawy. Na przedstawione dowody może również powołać się strona, która nie wniosła o ich przeprowadzenie. Sąd rozpoznający sprawę weźmie pod uwagę wydatki poniesione w związku z przeprowadzaniem dowodów przy wydawaniu orzeczenia rozstrzygającego co do istoty sprawy.

4 Czy istnieje możliwość odwołania od takiego środka?

Jeżeli chodzi o zajęcie i zajęcie wierzytelności dłużnika znajdujących się u osoby trzeciej, na postanowienie można wnieść zażalenie do sądu wyższej instancji w nieprzekraczalnym terminie pięciu dni od daty jego wydania lub doręczenia w zależności od tego, czy postępowanie zostało przeprowadzone z udziałem stron czy też bez ich udziału. Jeżeli sądem właściwym do rozpoznania sprawy w pierwszej instancji był sąd apelacyjny, środkiem zaskarżenia jest apelacja. Wspomniane środki zaskarżenia mogą doprowadzić albo do zwolnienia majątku, albo do utrzymania środka służącego zabezpieczeniu interesu prawnego w mocy. Każda zainteresowana strona może wnieść sprzeciw od wykonania nakazu zajęcia / zajęcia wierzytelności dłużnika znajdujących się u osoby trzeciej.

Jeżeli chodzi o zajęcie komornicze, na postanowienie zatwierdzające zajęcie przysługuje wyłącznie zażalenie, które należy wnieść w terminie pięciu dni od dnia jego doręczenia. Prawomocne postanowienie zatwierdzające zajęcie skutkuje cesją wierzytelności i stanowi tytuł wykonawczy skierowany przeciwko osobie trzeciej, wobec której dokonuje się zajęcia, uprawniający do dochodzenia kwot wskazanych w postanowieniu zatwierdzającym zajęcie. Po zatwierdzeniu zajęcia osoba trzecia, wobec której dokonuje się zajęcia, składa kaucję lub uiszcza płatność w wysokości wyraźnie wskazanej w postanowieniu zatwierdzającym zajęcie.

Jeżeli chodzi o tymczasowe wykonanie, w przypadku gdy wniosek zostanie oddalony przez sąd pierwszej instancji, na postanowienie sądu przysługuje zażalenie. Z wnioskiem o zawieszenie tymczasowego wykonania można wystąpić, wnosząc zażalenie albo bezpośrednio w toku postępowania odwoławczego. Do momentu rozpoznania wniosku o zawieszenie wykonanie może zostać tymczasowo zatwierdzone na podstawie nakazu sądowego nawet przed wypłynięciem akt sprawy do sądu.

Jeżeli chodzi o przeprowadzenie dowodów, postanowienie uwzględniające wniosek o przedstawienie dowodów podlega wykonaniu i nie podlega zaskarżeniu. Strona może wnieść zażalenie na postanowienie o oddaleniu wniosku w nieprzekraczalnym terminie pięciu dni od dnia wydania tego postanowienia, jeżeli strony zostały wezwane do stawienia się przed sądem, lub w terminie pięciu dni od daty doręczenia postanowienia, jeżeli postanowienie zostało wydane na posiedzeniu niejawnym.

Wymagane dowody można przeprowadzić wyłącznie w terminie wyznaczonym przez sąd. Sąd odnotowuje, że postępowanie dowodowe zostało przeprowadzone w postanowieniu, na które nie przysługuje żaden środek zaskarżenia.

Ostatnia aktualizacja: 05/01/2018

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.